

Literárna komunikácia na druhom stupni základných škôl
(Názov vzdelávacieho programu)

Číslo akreditácie: 1075/2013 - KV

Druh kontinuálneho vzdelávania:
Inovačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania:
Prezenčná

Hlavný cieľ:

Cieľom vzdelávacieho programu je poskytnúť nové profesijné kompetencie učiteľov slovenského jazyka a literatúry druhého stupňa základných škôl v oblasti interpretácie umeleckého textu ako prostriedku komunikácie.

Špecifické ciele:

- poskytnúť účastníkom vzdelávania nový pohľad na základný obsah disciplín svojej špecializácie ako na produkt vedeckej činnosti,
- inovovať profesijné kompetencie v oblasti projektovania, realizácie a reflexie výučby v triede,
- zoznámiť s metódami výskumu a vývoja v didaktike literárnej zložky,
- vybudovať schopnosť participácie účastníkov vzdelávania na vývoji metodických materiálov pre výučbu.

Obsah vzdelávacieho programu:

1. Interpretácia literárneho diela – didaktická orientácia
2. Umelecký prednes a práca s recitátorom
3. Problémy školskej recepcie staršej literatúry
4. Elektronická podpora vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry, vizuálna komunikácia
5. Interpretačné sondy do slovenskej poézie 20. storočia
6. Slovenská erotická poézia
7. Postmoderna – vízie verus realita
8. Súčasné literárnovedné smery, školy, prístupy a z nich vychádzajúce koncepcie výchovy literatúrou
9. Inovatívne trendy vo vyučovaní literatúry
10. Rodová senzibilizácia vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry
11. Tvorivá dramatika vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry
12. Česká literatúra pre deti a mládež
13. Slovenská literatúra pred deti a mládež po r. 1989
14. Záujmy a potreby žiakov druhého stupňa základnej školy a ich odraz v súčasnej literatúre pre deti a mládež

Profil absolventa:

Účastník vzdelávania po absolvovaní aktualizačného vzdelávania

- pozná základné techniky a postupy vnímania literárneho diela, jeho analýzy a didaktickej interpretácie,
- dokáže žiakov viesť k osvojeniu si zásad umeleckého prednesu a rečnickeho prejavu,
- dokáže žiakom interpretovať umelecké texty staršej literatúry,
- vie v edukačnej praxi pracovať s internetovými zdrojmi informácií,
- vie žiakom sprostredkovať nový pohľad na autorov a diela slovenskej literatúry všetkých literárnych prúdov,

- vie žiakov viesť k správne interpretovaniu ľúbostných motívov v literatúre,
- má prehľad v teoretických názoroch na postmodernizmus/postmodernu a vie na ich základe inovovať vlastnú edukačnú prax,
- chápe koncepcie výchovy literatúrou v historickej perspektíve najvplyvnejších literárnovedných škôl, smerov a prístupov,
- dokáže vo vlastnej edukačnej praxi reflektovať rodovú problematiku,
- dokáže pri školskej interpretácii umeleckých textov využívať metódy a formy tvorivej dramatiky,
- má prehľad a dokáže vhodne didakticky využiť diela slovenskej a českej literatúry pre deti a mládež,
- dokáže správne viesť svojich žiakov k čítateľstvu.

Rozsah vzdelávacieho programu:

Spolu: 110 hodín

Prezenčne: 110 hodín

Trvanie vzdelávacieho programu: najviac 12 mesiacov

Kategória: učiteľ

Podkategória: učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie

Kariérový stupeň:

Samostatný pedagogický zamestnanec,

Pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,

Pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou

Vyučovaci predmet: slovenský jazyk a literatúra

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

- podanie písomnej prihlášky do stanoveného termínu
- uchádzačovi potvrdzuje príslušnosť k cieľovej skupine riaditeľ školy alebo školského zariadenia, riaditeľovi školy alebo školského zariadenia potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ;
- v prípade, že uchádzač nie je v pracovnom pomere alebo riaditeľ nepotvrdí zaradenie uchádzača, zaradenie uchádzača posúdi poskytovateľ vzdelávania na základe príslušných stanovených dokumentov v prihláške;
- zaplatenie účastníckeho poplatku;
- *na kontinuálne vzdelávanie podľa § 35 ods. 4 písm. b) až e) možno prijať pedagogického zamestnanca až po absolvovaní šiestich mesiacov pedagogickej činnosti,*
- na kontinuálne vzdelávanie alebo na overenie profesijných kompetencií bude zaradený pedagogický zamestnanec v kategórii učiteľ a v uvedenej podkategórii, ktorý spĺňa kvalifikačný predpoklad vzdelania na vyučovanie predmetu slovenský jazyk a literatúra v základných školách v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z.

Spôsob ukončovania a požiadavky na ukončovanie:

Záverečná prezentácia a pohovor pred trojčlennou skúšobnou komisiou z obsahu inovačného vzdelávania.

Uchádzač si vyberie jednu z dvoch možností záverečnej prezentácie:

1. predstavenie projektu troch vyučovacích hodín obsahovo alebo metodicky viazaných na témy prednášané v rámci inovačného vzdelávania
2. predstavenie odbornej štúdie tematicky viazanej na obsah inovačného vzdelávania

Podmienkou pre záverečnú prezentáciu je aj účasť na najmenej 80% z celkového rozsahu vzdelávania, t.j. 88 hodín.

Garant a personálne zabezpečenie:

- doc. PaedDr. Ľubomír Kováčik, PhD.

Lektori vzdelávacieho programu:

Lektormi sú vysokoškolskí učitelia s vysokoškolským vzdelaním tretieho stupňa.

Lektori spĺňajú kvalifikačný predpoklad v zmysle Smernice MŠ SR č. 18/2009-R čl. 2 bod 12.

Návrh počtu kreditov: Kritérium rozsahu: 22 kreditov, Kritérium náročnosti: 3 kredity - Spolu: 25 kreditov.

Pedagogický zamestnanec s minimálne tromi rokmi pedagogickej činnosti a odborný zamestnanec s minimálne tromi rokmi odbornej činnosti môže požiadať o overenie profesijných kompetencií získaných výkonom jeho pedagogickej činnosti, výkonom jeho odbornej činnosti alebo sebavzdelávaním.

Pedagogický zamestnanec, ktorý ukončuje vzdelávanie podľa § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z., ukončí vzdelávanie úspešným vykonaním skúšky z obsahu inovačného vzdelávania a záverečnou prezentáciou za rovnakých podmienok ako ostatní účastníci programu kontinuálneho vzdelávania.

Skúšobné témy:

1. Percepcia literárneho diela
2. Príprava analýzy – historická, filozofická, umelecká
3. Analýza tektonická, sémantická, obsahová, formálna, štylistická, genealogická a genologická
4. Komplexná interpretácia diela
5. Komparácia s inými dielami
6. Kritické zhodnotenie diela
7. Didaktická interpretácia literárneho diela
8. Zásady umeleckého prednesu a rečníckeho prejavu
9. Rozvíjanie schopností žiakov v umeleckom prednese
10. Dramaturgia a výrazové prostriedky
11. Výstavba prednesu a výber vhodných výrazových prostriedkov
12. Špecifiká práce s detským recitátorom
13. Umelecký prednes detí a dospelých
14. Funkcia jazykových prostriedkov recitátora a práca s nimi
15. Vplyv povahy textu na prednes
16. Diferenciácia pásma rozprávača a pásma postáv
17. Najčastejšie chyby v detskom prednese
18. Postup pri práci s textom, cvičenia s recitátormi
19. Umelecký prednes a škola
20. Kritériá hodnotenia umeleckého prednesu
21. Problémy recepcie textov staršej literatúry
22. Historický kontext diela
23. Dobová estetika – stredovek, renesancia, barok
24. Interpretáčne prístupy k textom starším textom v školskom prostredí
25. Digitálna podoba literárnych diel a jej využitie
26. Práca s internetom na hodinách literatúry
27. Vizualná komunikácia na hodinách literatúry v základnej škole
28. Účelná prezentácia ako prostriedok vizuálnej komunikácie
29. Interpretácia novosymbolizmu, vitalizmu, civilizmu, poetizmu, proletárskej poézie, katolíckej moderny, nadrealizmu a ruralizmu
30. Poetky medzivojnového obdobia.

31. Poézia „osamelých bežcov“
32. Poézia po roku 1989
33. Umelecké stvárňovanie lásky a erotických motívov v slovenskej poézii 19. a 20. Storočia
34. Tabuizácia a polotabuizácia literárnej témy
35. Interpretácie autorov a diel stvárňujúcich lásku v edukácii žiakov druhého stupňa základnej školy
36. Postmoderna: vízie a realita
37. Prehľad filozofických, sociologických a umenovedných názorov na postmodernu
38. Konfrontácia moderny a postmoderny
39. Teoretické reflexie sociálnej, kultúrnej (umeleckej) prítomnosti z hľadiska pôvodných kvalifikátorov postmoderny
40. Didaktické reflexie postmoderny
41. Najvplyvnejšie literárnovedné školy, smery a prístupy v historickej perspektíve
42. Prepojenosť s koncepciami výchovy literatúrou
43. Interpretácia vybraných literárnych textov ako demonštrácia špecifík literárnovedných škôl, prístupov a smerov
44. Teoretické východiská najnovších didaktických trendov vo vyučovaní literatúry na druhom stupni základnej školy
45. Aktivizujúce trendy v didaktike – komunikačno-zážitkové učenie, integrované tematické vyučovanie, problémovo-tvorivé vyučovanie
46. Praktické ukážky použitia inovátnych metód a foriem vyučovania literatúry na druhom stupni základnej školy
47. Prehľad výsledkov rodových štúdií
48. Rodová problematika ako aspekt interpretácie literárnych textov na druhom stupni základnej školy
49. Praktické uplatnenie výsledkov rodových štúdií vo vyučovacom procese na druhom stupni základnej školy
50. Teoretické základy uplatnenia tvorivej dramatiky vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry
51. Význam zážitkového učenia v školskom procese
52. Základné cvičenia na rozvoj zmyslového vnímania
53. Metódy tvorivej dramatiky a ich využitie pri interpretácii textov
54. Spájanie a tvorivej dramatiky s inými predmetmi
55. Hodnotové dominanty českej literatúry pre deti a mládež
56. Najdôležitejší autori, vývinové a žánrové aspekty českej detskej literatúry.
57. Interpretácia vybraných textov
58. Základné vývinové tendencie v slovenskej literatúre pre deti a mládež po roku 1989
59. Žánre a subžánre literatúry pre deti a mládež
60. Kľúčové diela a autorov jednotlivých žánrov a subžánrov
61. Interpretácia diel slovenskej literatúry pre deti a mládež po roku 1989 v základnej škole